

Ese de dóna ori in septémãna: Jel-a si Dominec'a; era candu va pretinde importanãa materieloru, va esi de trei seu de patru ori in septémãna.

Pretulu de pnenumeratiune

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumotate de anu	4 " "
" patrariu	2 " "
pentru Romania si strainetate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
" diumotate de anu	6 " "

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti si nostri, si de-adreptulu la Redactiune Alte-Postgasse Nr. 1. unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea seu speditiua; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era bele anonime nu se vor publica.

Pentru anuete si alte comunicatiuni de inte-su privatu — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetiri e se facu cu pretiu scadutu. Pretulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Pesta, in 10 Noemvre.

Asta data se ne ocupamu érași pentru unu momentu de „politic'a mare.“ Pentru ce? — Pentru ca — precum se vede, si ea se ocupa érași cu multa staruinta de noi, — ni de noi, cei dela „Albina,“ ci — de poporu in generale, alu carui organu a peratoriu doréscu a fi si a remané „Albina.“ Asta o data, ér mai departe: pentru ca — pré cãtu timpu unii individi, séu unele familie, séu elase, dispunú de popóra, de sórtea lorú, éhjár si de acelorú mari si culte, dupa propriulu interesu, — cele mai mice, si a nume cele desbinate si inca nededate a cugetá ele incesi de sine, (intre cari, fora tota indoiel'a numera si alu nostru, celu romanu,) depindu mai preste totu dela „politic'a cea mare.“ Si acést'a se ni-o insemnamu bine, bine. —

Esse totu mai invederatu la lumina, cá de candu cu vedutu a principelú de coróna alu Prussiei in Viena, intre curtile de Berolinu si Viena s'a medilicitu o apropiare, cum nu esistea ea mai înainte. Acést'a apropiare, candu se lucrá la ea, daduse causa d'a vorbi si d'a se teme lumea de — santa aliantia, adeca de legarea unei legaturé între unii monarchi contra popóraboru, anume contra aspiratiunilor boru pentru libertate mai mare, seu éhjár pentru nedependéntia.

Incerari de astfelu de aliantia s'au observatu de multu. Reactiunea generale, ce sub diferite preteste si n diferite forme se inaugurá înainte cu una anu mai pretotindene, anume si in Romania libera, nu este de cátu o miscare, unu pasu cam pre furisú, înainte, spre acelu scopu. Asemenea miserabilulu constituționalismu falsú, ce cu multe spese si fanfaronade se intrudúse si se sustiène mai in tóte tierile, nu poté se aiba altu scopu, de cátu a prepará spiretele pentru atare aventuralitate.

Dar este vorb'a, cá — cum se splica astfelu de apropiare, astfelu de aliantia éhjár in Prussia si Austria, si éhjár pentru acestu timpu, candu lumea se acceptá la conflictu de mórté între ele?? — Timpulu de pre candu datéda incercarile — ni dá che'á. Despre Imperátorele Napoleone se' latise scirea cá este réu, esté incurabile morbosu. La acést'a scire democratia apesata la pamentu, de o data sarú pre picóra si incepu á atacá, a sguđu tronulu din Parisu; dar la sguđu rile acelu'a tóte cele lálte se clatináu. Ce érá mai firescu lucrú, de cátu, ca regele Prussiei — iute se-si vína in ori si se dica vecinulu seu din Austro-Ungaria: Se punemu la o parte ambitiuile, rivalitatile, dusimaniele, si se ne impreunamu poterile contra perichilulu comunu, contra democratii! O imbiare mai oportuna si si o primire mai naturale — abé se poté cugetá; si — éca aliantia santa este gat'a. Se intielege, cá — ea, acést'a aliantia, nu va fi totu cea dela 1815 si 1816, ci va fi mai rafinatá seu — cum se díce — mai civilizata; c'unu cuventu, ea va fi „moderna.“ Dar totu asemenea se n-tielege, cá — cei doi monarchi sénguri nu poteáu se se sentá deplinu odihniti si se se multuméscu a fi si a remané sénguri, — si — dupa natur'a impregiurárilor, ei nu poteáu se-si arunce cautarea, de cátu spre Italia; o data, pentru cá — astadi próchiámata republic'a in Francia, mané ea trebúse se sfarimé tronulu din Florentia si se se instaléda in Capítulu; ér a dó u'a, pentru cá între Victore Emanuele alu Italiei si Vilelmu alu Prussiei

susta inca legatur'a dela 1866, in urm'a carei — astadi reactiunea domnesce in Italia mai multu de cátu ce domnea ea in timpulu absolutismulu generale, dela 1851 pon' la 1861. — Asta e che'á, si — se nu ne indoimu cá este cea adevérata.

Dar se mai nasce alta intrebare, nu mai pucimu importante: Ore atunci, candu áceste trei dinastie vechi, si mai vertosu cele doue d'antae, din motivulu propriei conservari, s'au pre ngrigitu pentru eventualitatea unei crise periculóse in Parisu, — nu cumva vor fi procesu ele argumentandu si mai departe, cam astielu: „Familia pervenita, ce domnesce astadi in Francia — tocmai pentru cá este pervenita, si pentru cá spre a se poté ea sustiène impunendu-ne noa, ea totu mereu trebue se cochetéda cu democratia, se se radime pre poporu, aducendu-ne prin acést'a si pre noi acusi-acusi in atingere, conflictu, perichil cu democratia: ore n'ar fi mai bine s'o lasamu préda sórtei sale, si se lucramu la o restauratiune in Francia?“ — Se pare cá ceva asemenea a trebuitu se fia: pentru cá altmintrelea nu s'ar poté splicá banuelele lui Napoleone facia de Prussia si Austria si, — cochetarea lui cu Russia, o cochetare ce din di in di devine totu mai pré facia.

Tocmai se afla ginerariulu Pleuri, anulu dintre cei mai intimi ai lui Napoleone, in misiune secreta, pré cale spre Petropole, — paralelu príncipele Napoleone cercetéda pré sócrulu seu, regele Italiei. Si Carolu alu Romaniei inca se aiba rol'a sa, cum ni se sioptesce dintr'o parte, rola forte nsemnatá, éhjár in medinlu acestoru combinatiuni; cum damu noi cu socotéla si o si spuseramu mai de unádi la acést'a si locu, — rola dóra ca a cincea róta la caru

Cumea se prepara lucruri mari in sferel altissime, vede ori cine are pricepere pentru astfelu de lucruri: Noi, sentinela a natiunei, pandimú-ne adormiti si semnalismu miscarile. Se privilegiamu deci cu totii, cá — perichilulu se apropia, si — am fi pré fericitá, daca — pré cátu timpu ni mai este iertatu a vorbi, ne-am poté intielege cu publiculu nostru înainte pentru timpulu de nópte si de lérna ce ni se pregatesce. —

Victore Emanuele, regele Italiei de optu díle jáce greu morbosu. Vietia se-si fia fostu in perichil, dar acum perichilulu se fia delaturatu. —

In Spania se facu pregatiri pentru alegerea de rege, si — alegerea ducehú de Genova se fia ca si asecurata; insa primirea din partea sa; seu adevérlu dicendu, din partea parentilor sei, (cáci elu insusi este baietu abé de 14 ani) nu este secura. Cum ar si poté fi, candu cei-ce vréu a condóce bine inapregiurárele din Spania, i prédicu o vietia si sórte in Spania; precum a fost a lui Maximilianu in Mexico. Vom vedé curenda, ce va mai dá si de capulu Spaniei! —

In Parisu becomai astadi se alegu cei cinci deputati in locurile celorú cinci democratii, ce optara pentru alegérlé din provincie. Candidati sunt barbati si mai radicali, intr' altii si Rochefort si Le Druí Rollin, cei mai resoluti si pronunci áti contrari ai lui Napoleone si a monarchiei in generale. Tóta lumea politica privescu spre Parisu, pentru cá alegérlé du se aci si asta data astfelu de democratii radicali, acést'a are se fia cea mai positiva próba, cá Parisulu nu mai tiene la monarchia si la dinastia lui Napoleone.

In Romania libera prin decretu

domnescu, datatu din Reineck in Germania, Corpurile legiutórie sunt conchiamate la siedintia ordenaria pre 27 a curintel. Ne bucuramu premultu, cáci avemu se ne adresamú lorú in cestimii de vietia natiunale. —

Se venimú acu la cele din intru. Domnitorulu nostru: Maa immeratórele si regele serbéda triumfari departe in Oriinta, pre cari foile, oficiali si anume „Wiener Z.“ le canta in ditirambi, intru aceea — díce „N. Fr. Ill.“ „Miserabilitate situatiunei nóstre din di in di éssa totu mai infriacátu pre facia. Ce ajunge a ascunde! — Ce va se se aléga, din acést'a turburari si din acést'a nepacápire si de multumira generale a spiriteloru? — nu mai Déleu scie.“

Scirile mai nóue din campulu lupteloru sangeróse între unu popóru — alu patrii si între poterea armata a patriei (!!), ni spunu de lupte inversunate, in care — firescu cá in cele din urma, in vinge totu, ostirea, imperatéseca, dar ea — si sufere multu. Totu d'odata insa se publica si reporturi despre crudelitati, comise de ostire si de autoritatile statulu de cari, si se ingrozescu si rescóla tóte firea omenéseca. Lasá fusilarile si furcile si aprindeáa si nimicirea de sate si órásie, cari sunt la ordinea dílei; dar se povestesc de fígurii ne-mai-audite, pone si a sup'a mueriloru si copiloru etc. Cu unu cuventu, se povestescu prin foi nemtiesci si unguresci lucruri, de cari condeitulu ni sta ingrozitu! Asié se nvétia minte popórelé. —

Scirile cele mai próspete ni spunu, cá rescóla ar fi — casi innadusita; apoi unele corespundintie amintescú cá regiméntele unguresci s'au distinsu prin multa bravura contra insurgentiloru. La acést'a „Hon“ si „N. Fr. Lloyd“ respundu, cá — pré bucurósu ar renuciá la laurii acést'a aifiloru sei in arme, laurii castigati cu versare de sange cetatienescu. De alta parte abé se suná despre bravur'a regimenteloru unguresci, candu unii corespundinti si vréu a scie, cá dlu o. Andrásy ar fi reclamatu cu multa energia Dalmatia pre sém'a Ungariei; c. Beust si imperatoriulu se fia fost pré plecati a o dá pre man'a Unguriloru, atatu de maiestri d'a téné in freu, dar ministrulu Gishka se fia protestatu si amerintatu cu opoziatiune si revólatiuni compromitiatórie. Nu credemú tóte! cum se vorbescu, dar credemú cá ele nu tóte se vorbescu fora totu temeílu. —

Precandu din Dalmatia mai alesu in foile oficiali se bucina potólire foculu rescólei, tótu atunci d'alta parte se respandescu sciri alarmatórie, anume cá — in Bolhemia sta se isbucnesca o rescóla la celica, si cá — guvernulu austriacu in prevederea acést'e eventualitati ar fi ai incheiatu cu Prussia o invoiéla, cá acést'a se intrevina si se ni stinga casa ardienda. Tóta asemenea scriu unii despre graziati'a militaré, cá — este aprópe a nati intréga, cáta e, la arme. — Ce vor se insemne acést'e faime?? Cá suntemu sanatosi? Multumiti?? — Este sciutu, cá mai tóte locurile de frunte din granitia a datu petitiuni: catra Maiestate, prin cari mai tóte ca convorbite ceru: 1. Ca reformala incepute se se continue cu tóta seriozitate in granitia; 2. Ca granitia se nu se desfintiede partialmente, fíndu acést'a o natiunare de onóre a graniteriloru; 3. Ca in ori-cu casu, popóru granitiei sa fia ascultatu despre cártea sa. Si acum aci la acestu punctu nu putemú se nu amintimú o curiosá aparitiune.

„Hon“ organulu liberaliloru din centru, se supera de se face focu, pentru cá granicerii ceru sufragiu universale, candu este se se decida de sórtea lorú; d'alta parte fratele gemenu alu lui „Hon“, „N. F. Lloyd“, organulu alu celorasi liberali, in limb'a nemtiesca, dechiara cátu, cá — si d'a este natiunale tarea graniceriloru, asup'a sórtei lorú! Adecu: „Hon“, carele vorbesce unguriloru, nu pré se scíd de votulu graniceriloru“, ér „N. Fr. Lloyd“, carele vorbesce nemtiescu, lumel culte, se prefaca intru adevéru liberale. Ni trebue esemlu mai eclatante de fariseismu magiaru!

Avemú se apretinimú la acestu locu si din díet'a unguresca unu faptu de ce va-si importanãa si pentru toi, propeptulu de lege pentru stergerea pedepsei trupesci, adeca a batului, cum se díce pre la noi, pré care proieptu de lege casa de dípsu lu votá septemana trecuta — potémú díce in unanimitate, si la care ocaziune se dechiarara de sterse si torturele, si cu — cata exceptiune si lantulu din picóra. Inicialu se cuvine stingei estreme, si se cuvine cu átu, mai vertosu, cáci candu si-a redicatu corifeii ei mai anteu graiulu pentru stergerea tortureloru si pedepseloru degradatórie, deputatii — nu numai din díet'a, dar si cei din sting'a centrale s'au aretatu forte indignati, si dlu Tissa K. n'a pregetatu a protestá contra insinuatíunei, cá la noi s'ar practica moduri de tortura. Votarea desfintiaré — a adevérlu, cumca ea a fost in usu. Nu ne'ndoimu cá si casa boieriloru va incuviintiá acestu proieptu de lege si Maa-lu va sanctiuná; precum d'alta parte nu ni facemú iluziuni, cá pedepsele trupesci si totu felulu de torture vor se necle d'odata, pretotindeni, puru si simplu. Nu jáce in caracterulu domnilorú unguri a se lasá asié de o data de barbarismu. Totusi ténemú de mare castigu acea lege pentru poporu, macaru si unu púnitá conchiatiun'a ód este lege, si cá prin urmare — de aci 'ncolé bataile si torturil din partea tiraniloru celorú mici nu se vor poté esecutá, decátu prin abusu si cu calcarea legii. —

Diet'a Galitiei in 6 a c. cu o mica majoritate de voturi decise a tramite ablegati la Reichsrath, firescu pentru a reclamá acelu drepturi de autonomia mai esentiala pentru Galitia; totu d'o data se face si alegerea celorú 9 membri in vacantiá, insa dintre cei alesí — septe in data hemisনারa, si asié cestimiea de o camdata se lasá deschisa. —

Reportu dela Diet'a Ungariei.

Siedintia casei reprezentative din 8 Noemvre.

Pres. Somich deschide siedintia la 10 óre dandu ostire protocolulu siedintiei de vinerea trecuta, iaré protocolu se dechiara de autentecat. Deputatii Kukovics si Onossy ceru concedie, cari li se acóda.

Mai multi deputati substernu petitiuni pentru parséplari. Se trecu la comisiunile conecernintii.

Tóte K. propune unu proieptu de lege pentru stergerea timbrului la gazete. Se da comisiunei financiaré.

Se otesce reportulu comisiunei centrali asup'a propunérei ministeriali, pentru contingentulu de recruti pre anulu 1870. Se va tipari si pune la ordinea dílei.

Ministrulu Eötvös raspunde in numele ministeriulu intregu la interpelatiunea facuta mai de unádi in casa rescólei din Dalmatia: cá —

rescol'a nu este suprimata inca, dar ca ea se margineasca asupra unei mize parti a provinciei si ca s'au luat masurile necesare pentru localizarea ei. Caus'a, pe catu se scie, este — executarea legii de militia; daca va mai fi si alta cauza, acest'a se va poté afla prin cercetare dupa suprimarea rescólei. Altcum crede ministeriul ca viét'a constitutiunale nu va suferi dupa acest'a rescóla, carea nu este de natura, ca Ministeriul com. se fia facutu pasi la guvernul turcescu pentru licinta d'a trecé ostirii preste teritoriul Turciei. (Scirile din Constantinopole suna chiar contrariu. Red.)

Simónyi si face reflexiunile, si-ápoi se ié spre scintia.

Ministeriul de finantie propune bugetulu de comerçiu. Se transpune comisiunei finantiarie.

Se deschide desbaterea generale asupra propunerii Ministeriului de finantie pentru o ancheta in caus'a crizei finantiarie, luandu-se totu intr'una si propunerea lui Irányi la acestu obiectu.

Min. Lonyay, intr'o cuventare de o ora desfasura cauza, crizei, dicendu intr' altele, ca unde nu este multi bani, multe medilóce, multa viét'a in industria si comerçiu, acolo nu se nascu crize; si ca — din acestu punctu de vedere, ar fi se ni gratulam! Vorbesce multu si despre institutiun si natur'a bançei nationale, si crede ca regimulu nu poté intrepré de a dreptulu pentru delaturarea crizei finantiarie.

Irányi criticéda propunerea si discursulu Ministeriului si dice, ca nu pentru ca avem bani si industria, ci pentru ca nu sunt sanetose referintiele; s'a nascutu criza finantiaria. Contra anchetei nu este nice elu, dar dorese se fia respectate intr' aceea tóte interesele.

Zsedényi asemenea tiene unu discursu forte lungu la cestiune, dar pentru propunerea ministeriale.

Wahrman, ca omu de specialitate in gradu superioru, vorbesce preste o ora in modu forte instructivu; dascalesce atatu pre ministru, catu si pre Zsedényi, si este ascultat si aplaudatu. Elu tiene ca industria si comerçiu ungurescu are trebuint'a de spriganulu statulu, pentru ca se se pota avénta la natiunea receruta.

Madnyánszky face o propunere, ca si pona la deciderea cestiunei, ministeriul se se

impoterésca a dá intr' ajutorulu industriei asemnate pon' la 50 milióne fi.

Fiindu timpulu inaintatu, presiedintele redica siédint'a, provocandu sectiunile la luarea pre dupa mediadi.

Chiczy K. este in contra lucrarii dupa amédi, si carea decide siédint'a viétoria pre mane di la 10 ore.

Siedint'a casa reprezentantilor din Noembru.

Pres. Somsich deschide siédint'a la 10 ore, dandu cetire protocolulu de ieri, carele se autentica.

Dup' acest'a totu presiedintele presenta petitiunile intrate, anume petitiunea reprezentatiei Biharului pentru curend'a regulare a municipieloru si revisiunea legii justitiarie. — Se da comisiunei pentru petitiuni.

Mai multi deputati subaternu petitiuni, ca sa se revizuiasca si amendu.

Urma apoi continuarea discusiunei asupra propunerii ministeriale pentru o ancheta in caus'a crizei finantiarie.

Vorbescu: c. Zichy F., Chiczy K., Wodaner B., Ioanica I., Erködy si Tisza K. toti spriganidu propunerea Ministeriului Lonyay, dar combatandu-l mai toti argumintele, si anume arétandu ca criza este rezultatulu administratiunei rele a tierii; contra acest'a unu pretindendu infintiarea unei bançe nationale proprie pentru Ungaria.

Dupa Tisza, intre cereri sgomotosé de votare, se urca la tribuna c. Vass S. si face din parte-si o noua propunere in forma de resolutiune, ca adeca ministeriul se se impoterésca a dá ajutorie fora intardiarea comerciantiloru si industriariloru, ce se afla in lipsa mare si au garantia.

In fine se pune la votu propunerea Ministeriului si se primeése de casa aprobe intréga. Se pune la votu si adausulu lui Madnyánszky, dar cade. Propunerea lui Vass se va tipari si apoi luá in consideratiune.

Presiedintele enumera obiectele ce sunt a fi desbatute in sectiuni si le provóca pre acestéa a se aduna mane-di la 10 ore. Face apoi conoscuta ordinea de díá pentru siédint'a viétorie, carea se va convocá in modulu usitatu, si redica siédint'a ceva-si nainte de 1 ora.

Dela diet'a Bucovinei.

(Limba romana, limba dietala.) In fine nu remasera fara de succesu incordarile deputatilor nostri. Limba dietala se deja functionata dintr'unu concluziune de la intóte afacerile sale. Nu lasira obstacule din partea guvernului nostru si a contrariu nationalitatii romane, nu lipsira nici amaciuni de oca felhede pentru ca se setara o itza cura, unu pentru abastarea aspiratiunei noastre si la gale. Acum inse, dupre eluptarea causei vitale si reportarea victoriei eclatante, tóte sunt uitate, si deputatii nationali impreuna cu poporul romanu din pamentulu, unde odihnescu ósale marelui Stefanu, dau lauda Celui de susu, carele i-a intaritu, de a salva onórea romana si a radieá stindardulu romanismulu in fruntea adunarii legelative.

Prectum e adeca conoscutu din colónele „Albinei,” deputatulu Andrieviciu propuse unu proiectu, dupre care in dieta se devina in aplicarea trei limbe, adeca limba romana, rucina si nemtiésca. Proieptulu era díresu mai multu in modulu facultativu, decatu imperativu, si precum se vede, cu aceu scopu, ca se tréca mai leane prin foculu parlamentariu. Inse comitetulu ad hoc vedendu, ca comisariulu regimulu face unele dechiarari ce erau calificate, de a dúde lucrulu cu aplicarea de trii limbe ad absurdum, spre a remane in urma urmei pre langa limba nemtiésca de pana acum, éra de alta parte ascultandu si de opiniunea publica, carea nu se pré intielegea cu modulu facultativu la aplicarea de trei limbe, se decise pentru adoptarea modulu imperativu, in sa nu cu trei, ci numai cu doue limbe adeca cu limba romana si cu cea germana; ast'a din urma mai multu cu privire la unele mominte de oportunitate. (Fórté bine! Red.)

Reportulu comitefului, facutu de Andrieviciu in siédint'a ultima a sesiunei, se radima: pe consideratiunea, ca limba romana, dupre dreptulu seu istoricu, si intrebuintiarea sa de maioritaea precumpenitoria a poporatiunii din tíera, trebuie se fie recunoscuta deplinu si fara de marginire in afacerile viétii publice; pe consideratiunea, ca limba romana, dupre spiretulu, desvoltarea si literatur'a sa, poseáde diplina calitate, de a ocupa in viétia publica locul, ce i compete dupre dreptu si legile positive; pe consideratiunea, ca cu privire la nu-

merulu precumpenitoriu de deputati romani, este o necesitate nedisputabila, de a asiedia astfelu de norme, prin cari limba romana se devina in aplicare obligativa la compunerea si executarea protocoeloru siédintiale si la directiunea propuneriloru si concluzeloru dietale. Conformu cu aceste motive se fece de comitetulu armatoriá propunere: Comitetulu tierii are se ántea indata la inceputulu sesiunii viétorie, poté modificari in regulamentulu de casa alu dietei, dupa care: „1. protocoelule siédintieloru se se compuna si se se autentice si in limba romana, a tierii, si in limba nemtiésca; 2. testulu propuneriloru si in limba romana, si in cea nemtiésca se se puna de basa la votarea si concluzese dietei.”

Se intielege, ca astfelu de propunere suprinse pre domni guvernamentali si pre ablegatii antinationali, si atatu Murbach, presiedintele tierii, catu si advocatulu polonu Cohanowsky se respicara in contra. Dara sculandu-se mai anteu G. Hormusachi, dupre acest'a baronulu Al. Vasilco, si in fine Lupulu, cu trásnete de respunsuri combatatorie, si in urma urmei reasumandu tóte si Andrieviciu ca reportariu, in discursulu seu finale, amutira vocele contrariiloru, si asiá punendu-se la votu propunerea, modificata de br. Vasilco, se primí mai de intréga casa. Numai siesé deputati guvernamentali votara in contra. (Pona candu, toti guvernamentali in contra-ne? Red.)

- Concluzulu dietei suna astfelu:
1. Protocoelule siédintieloru dietale sunt de compusu si de autenticate si in limba romana a tierii, si in limba nemtiésca;
  2. De basa la votarile si concluzese dietei are se se puna testulu propuneriloru si in limba romana si in limba nemtiésca;
  3. Comitetulu tierii se; demanda, ca in siédint'a prima a sesiunii viétorie se asterna modificarile recerute in regulamentulu de casa alu dietei.

Cugetandu, ca si discursurile rostite cu ocaziunea acest'a sunt de interesu, pentru publiculu romanu, vor urma pentru numerii viétorii. (Le vom publicá cu cea mai deplina placere Red.)

Sucéva, 22. oct. 1869.

(*) Fiindu ca din tóte partile se amintesc prin díare de unele date insemnate despre

Foisióra.

ACTELE SI DATELE

Conferintiei romane nationale din Transilvania, ténute in 7 si 8 martiu 1869 in opidulu Mercuria.

Protocolulu stenograficu.

(A se vedé nrú 81, 82, 83, 88.)

Dr. Ratiu. Eu inoa sum pentru pasivitate, in sa tocmá d'aceea, déca cineva voiesce a vorbi pentru activitate se-lu ascultámu pe acel'a mai anteu.

Puscariu: Onorata Adunare! Eu am salutatu cu bucuria convenirea acest'a, pentru ca este poté prin'a data, unde Romanii se bucura de unu dreptu nerestrinsu, de dreptulu frumosu de adunare libera, pe care natiunea romana l'a cerutu pe campulu libertatii in 1848, si alu carui aprétiare este cu atatu mai insemnata, cu ótu scimú, ce necazuri costa licentia de a tienea atari adunari. Asiá am salutatu acest'a adunare pentru scopulu ei, pentru obiectulu inisusi; pentru ca si eu, Dloru, am fostu deputatu la diet'a din Sabiu, Clusiu, si in diet'a din Pest'a, ci prin urmare trebuie se iéu asupra-mi sarcina a aceloru invinuzi, cari s'au auditu parte prin diurnalistica, parte pe alte cali, si chiar si in mediloculu acestei adunari. Am salutatu, Dloru, acest'a adunare cu bucuria, pentru ca forte bine a nimeritu Dlu primu cuventariu, Hossu, candu a disu, ca tu atatu interesele personali, si caus'a principale ca trebile au mersu asiá reu, a fostu, pentru ca tocmá n'am avut o programa statorita intr'o adunantia din tóte partile, adeca o program'a de pucedere, o programa nationale. (Intrerupperi: „am avutu program'a din 48, de pe campulu libertatii!”) Me rogu se me ascutati cu tóta bun'avointia, ca eu nu voiu escedá. A fostu, Dloru, o sarcina grea asupra nostra, care o am luat pe noi, sarcina de a merge la diet'a din Pest'a, cu acea mare respun-

sabilitate; pentru ca déca am gresitu noi, acolo, déca noi nu am reportatu acele rezultate, cari poporul si natiunea romana le-ar fi acceptatu dela noi, caus'a a fostu tocmá obiectulu, pentru care ne-am adunatu astadi aici, adeca cestiunea: activitate seu pasivitate? Si de aceea am salutatu cu bucuria adunarea acest'a pentru ca credu ca se va statori unu principiu, dupa care se ne scimú orientá.

Eu Dloru! N'am venit aci' ca se capacitezu pe nimene; fia-care a venit cu convingerile si parerile sale, cari, nu se pota alterá priu cuventarea unu, seu altu, eu am venit ca semi descoperu si eu parerea mea individuala, si ca sa atingu si caus'a solidaritatii. (Voci: mai tardiu!) Eu sum de parere contraria Dlu Romanu. Déca O. adunantia ar fi fostu reprezentantia natiunei din tóte partile, déca natiunea ar fi reprezentata pe deplinu; ar fi o detorintia a fiecarui fiu alu ei, ca se se subordine conchuzeloru acestei adunari. Fiindu noi aici adunati, parte tramisi ca reprezentanti, parte altfelu, — mie nu-mi remane alt'a, decatu se respundu atatu aceloru invinuzi, ótu si, ca eu mi-simtiu de datorintia mea, a constatá, ca eare e opiniunea maioritatii; ér mai departe se binevoiti a lua in consideratiune si acea... Déca noi se nu ne debelamu. Venindu la obiectu, eu me dechiaru pentru activitate. (Intrerupperi sgomotosé, strigari energice: Nu se. primesc!) Nu poté se-mi exprimu parerea mea. (Presiedintele: Me rogu, Dloru, se ascultámu; prin asemeni intrerupperi perdemu numai timpulu pretiosu; fie care are voia de a-si exprime liberu parerile sale. Voci: Asiá este. Se audim! Ascultámu bucurosu.)

Puscariu continua: Eu Dloru déca nu asiú fi convinsu a priori, ca aiosi este libertatea vorbirei, intr'adeveru vedendu maioritaea preponderanta espresa prin aplause, nu asiú fi vorbitu; dar fiindu ca sum convinsu ca este libertate a vorbirei; eu totusi asiú dori a-mi exprime convingerea mea personala. Dloru! Eu am auditu aci propunerea pentru pasivitate, am auditu

motiva pentru pasivitate, inse acestea au fostu mai multu negative, decatu positive. Negative intr'at'a, incatu se dice ca cu activitatea nu s'a casogatu nimicu. Unde e tótu negatiune, nu poté esi unu rezultatu pozitivu.

Dloru! Déca am trai in Croatia, unde aristocrati'a e croata, unde burgeosi'a este croata, unde partea cea mai insemnata a militiei e in man'a loru, unde nu sunt sasi, unguri, secui cu nobilimea loru, — si déca am fi noi singuri romanii in Trannia, atunci si eu asiú dice ca pasivitatea este posibilá, fiindu ca ea este celu mai tare argumentu pentru de a aperi in viét'a politica interesele scirbite, asiú dice si eu: pasivitate. Dar fiindu noi aci in mediloculu atatoru natiuni straine, intr'o tíera poliglota, unde se ne punemu pe terenulu pasivitatii? Unii vor alege, alti nu; sasi si unguri vor alege, si Trannia va fi reprezentata (Voci: Romanii nu vor alege!)

Déca Romanii nu vor alege in nici unu locu, atunci asiú dice si eu: pasivitate. Argumentulu meu celu tare in contra pasivitaei este, ca ea e imposibilá; dar este totu-odata in detrimentulu nostru. E adeveratu, dloru, ca eu nu am venit aci ca se escusu pe deputatii din Pest'a, dar at'a trebuie se marturisescu, ca noi forte puótmu amu inspravitu acolo, (asiá e; forte bine!) pentru ca caus'a pentru care Dlu Macelarú a binevoitu a convocá, acest'a adunare, n'a fostu delegata, candu in sa va fi ea delegata, atunci noi scimú ce se facemú. Dar sub presiunea, sub care am fostu noi in Pest'a, eu celu pucinu n'asiú mai dori se fiu, nici altu ablegatu nu-i potéscu rolulu acest'a; pentru ca rezultatele nefavorabili din Pest'a, au fostu parte din vin'a nostra, parte din a contrariiloru nostri. Vin'a nostra este intr'at'a, in ótu ablegatii nu au avutu alta cinosura, de catu o-intielegere si in-formare cu ablegatii si regalitii de la Clusiu, ca se megemni activi mai incolo. Prin diurnale s'a disu apoi activitate, pasivitate etc. Noi am facutu ce am facutu! rezultatu e, ca multu nu am facutu, (asiá e! unii: barele!) rezultate a fostu pucine. Acti-

yitatea aceloru pucini ablegatii inse totusi a reportatu unele rezultate pe langa pucina loru activitate, unele rezultate sunt nenegavere. Pentru acest'a este argumentulu „gutta cavat lapidem“ astadi pucinu, mane mai multu, pana cu incetulu ni vom castigá drepturile nostre éra, pe candu prin negatiune nu castigámu nimicu. Acest'a e argumentulu meu. S'a facutu Dloru, aci obiectiune ca noi nu ne-am ténutu de program'a natiunei. — Noi ne-am ténutu de acea programa; rezultatu n'a aternatu de la noi. Noi am intratu in diet'a din Pest'a, dar n'am fostu noi cei d'anteu cari au fostu la Pest'a, noi am fostu cei de alu doilea rondu. Natiunea si-a facutu programulu seu la Blasiu, a tramisu la 1848 ablegati la Pest'a, apoi la Clusiu, Sabiu, la Senatulu imperialu; va se dica natiunea si-a manifestatu program'a sa pentru activitate, si asiá se facemú si acum. S'a disu ca mergerea la Pest'a este program'a lui Széchény, ca se ne stérgea natiunalitatea. S'a disu ca noi am fostu tramisi la actulu de incoronare numai, mai incolo nu. Acest'a o negu. In rescriptu s'a disu: ve convocú. (Ratiu: vi concedu) Asiá este, ca se venit la Pest'a pentru caus'a de natiunalitate, pentru causele religiunarie si pentru deslegarea cestiunei Ardélului, care o conditiunea de la cele lalte, prin urmare caus'a aceea nu a mai fostu in manile nostre, ale ablegatiloru din Pest'a. Dloru! Aduceptive aminte ca celu mai tristu periodu alu natiunei romane s'a inceputu in 1437, candu s'au conjuratú cele lalte natiuni in contra natiunei romane, candu s'au inauguratu pasivitatea. Si de atunci incóce se datéa tóte nenorocirile si tóte nedreptatile comise in contra nostra, pentru ca romanii s'au pusu pe terenulu pasivitatii, si a renunçiatu a reclamá drepturile loru, cari li se cuvenia. Deci ori unde ne va chiamá Majestatea Sa, se mergemu, si se ni aparamú caus'a nostra. Eu ve recomendu dar activitatea. (Energie: nu primimú!)

(Va urma)

miscari nationale pe la gimnasia romana, predica e cu cale, se amintesc si eu ce-va dela gimnasiul romanu superioru din Sucéva.

In 4. sept. 1860, candu s'a deschis acestu gimnasiu, parintele Constantinu Andrieviciu, denumitu fiindu de catechetu si profesore de limb'a si literatur'a romana la acestu gimnasiu, rosti, cu ocaziunea festivitatii catra adunarea presinte, unu evenimentu suprindeitoriu in limb'a materna, prin carele areta, ce frupte pote aduce unu atare institutu; adaugendu ca si elu ca fiu alu patriei si-va pune tota silint'a, spre a conduce pe junimea romana studiôsa la lumin'a sciintiei si a adeverului, . . . s'o descepte din letargia in carea era decadiuta — mai nainte de ce s'a fostu aretatu o stea lucit'oria pe orizontulu Bucovinei.

Adeveru! S. Sa a si implinitu cu de-amenuntulu acésta promisiune. Intr'unu decursu de 9 ani si mai bine, catu se afla de acestu gimnasiu, inveti'a si descepta in junimea romana zelulu si amorulu catra patria, religiune si natuine. Ca esemplu despre activitatea sa cea neobosita ne sierbescu „*Manualele de religia*“ pentru clasele inferiôre gimnasiale, dej'a tiparite, precum si manuscrutul despre istoria bisericésc'a pentru a VIII. cl. gimn., cu cartile delatur'a unu defectu, chiar unu reu forte mare, atatu din acestu gimnasiu, catu si din gimnasiulu si scol'a reala rom. din Cernauti, de ora-ce studintii gimnasiali de religia ort. mai nainte erau siliti a inveti'a in limb'a germana, loru parte mai mare necunoscuta, ba chiar si neplacuta. Afara de acésta S. Sa sprigini junimea studiôsa la ori-ce impregiurare cu consiliile sale amicabile si adeveratu parintesci. Inse denumitu fiindu, mai antaiu de catra onorabilulu consistoriu, apoi de catra insa-si M. Sa de profesore de morala la facultatea teologica din Cernauti, fu silitu a pasesi acestu gimnasiu, spre a-si implini inalt'a chiamare in alta sfera si mai nalta. Deci pentru a-si lua remasu bunu de la intréga junime studiôsa si de la onorabilulu corpu profesoriale, se medilocu adunarea tuturor studintiloru si cu ddnii profesori intr'o clasa, unde, dupa introducerea facuta de catra d. directore ad interim J. Kriz, S. Sa si-sprina — multiamirea pentru diligenti'a si purtaria buna a junimei in totu decursulu acestoru ani; recomand'a perseverantia invetiacoiloru in studiu si morala spre a pute' ajunge mai securu la tint'a-le dorita, . . . ca se pota fi, odinic'a demai si folositori membri ai natuine romane. Dlu directore presint'a apoi de succedinte pe S. Sa paroculu romanu de aici, Giorgiu Grigoriovicu, recomandandu-lu totu pe acésta si d. Andrieviciu, ca pe unulu, ce si elu va condnce junimea totu cu astu-fel'u de caldura si inima parintésc'a.

Plecandu de aici S. Sa parintele Andrieviciu, junimea studiôsa nu potu intrelasa de a-lu petrece pana la drumulu feratu, intr'unu modu amesurat meriteloru sale.

Nainte de cinc' ore dupa media-di tota junimea stud. insotita de vestitululautariu suceveanu, Grigorie Vindereu, cu intréga trup'a musicala a acestu'a, se infatisa in salonulu garei drumulu feratu spre a-si mai lua si aci remasu bunu de la pre' demnulu si adoratulu ei profesore si conducatoriu.

Ac'i studintele de a VIII. cl. Gr. Grigoriovicu lu intimpin'a cu o oratiune in numele tuturor studintiloru, o oratiune plina de cele mai sincere semne de amoru si multiamita.

Dupa acésta chorulu studintiloru intona: „*Multi ani!*“ Apoi urma a esecuta music'a diterite cantece natiunale. In timpul pauzeloru ér se tienti'a toate si oratiuni, atatu din partea studintiloru, catu si din partea dlui profesore si a altoru domni de fatia, intre cari d. J. Bergeru, amplotiatu alu comunei Orlatene, neromanu precum i areta si numele, ne inbucura printr'unu toastu romanescu, in cele mai frumoase cuvinte si laude — atatu pentru respectivulu d. profesore, catu si pentru intréga junimea stud. — Nainte de 6. ore, in minutulu plecarii cei adunati, eschiamara cu totii: „*Se traiésc'a multi si fericiti ani!*“

Ast felu ne despartiramu de unu parinte bunu, de unu invetiatoriu amatu, si — junimea studiôsa, aducendu-si indata a minte de cuvintele lui esprese pentru succedintele seu, mérsa numai de catu in corpore si cu music'a, de si-facura onorului de iubire si incredere — noulu profesore Gr. Grigoriovicu, magulindu-se cu credint'a, ca — in acésta dia a finitu bine, si a inceputu bine.

Aliantiele de familia

intru cari intra dinast'a romana de Hohenzollern prin casatori'a Domnitorului Carolu cu principésa Elis. de Wied.

Publicamu dupa „*Monitoriulu oficial*“: „*Principésa Elisabeta de Wied este fiica principései Maria de Wied si a repausatulu Principe Hermann.*“

Principésa mama este nascuta principésa de Nassau, fiica a repausatulu duce domnitoriu de Nassau.

Ducele de Nassau, care a fostu depozatatu in urm'a resbelulu din 1866, i este frate.

Familia Principései nostre a fostu suverana a sup'a principatulu de Wied pana in 1806, candu a fostu mediatizata in profitulu Confederatiunii de Rhin, formata de Napoleon I.

In acésta familia existe numai unu principe si una principésa, Principele Ghilhelm, fratele Principései nostre, este in etate de 24 ani si este siefulu casei de candu a ajunsu majoritatea sa. Este fidantiatu principései Maria a Tieriloru-de-josu, care este fiica surorii regelui Prusiei, si parintele seu este fratele repausatulu rege alu Tieriloru-de-josu. Principele Ghilhelm precum si Principésa Elisabeta au titulu de Alctie Serenisime.

Mama Principései nostre are trei surori: una surora s'a casatoritu cu principele Oscar de Suedia, fratele regului; cea alta cu principele domnitoriu de Waldeck; cea a treia cu principele, Alteti'a Sa Imperiale de Oldenburg, nepotulu imperatorelui Russiei.

Prin acésta, a treia surora, existe rudenia cu Wurtembergulu fiindu ca marea ducésa Elena, nascuta principésa de Wurtemberg este matus'a imparatorelui Alesandru si ruda de aproape a mamei Principelui nostru. Principésa nostra este nascuta in 20 decembrie 1843, este de religiune protestanta.

O CARTE

a esitu in tipografia lui S. Filtsch (W. Krafft) in Sibiu, si ni se trimise si noa in editiune germana si magiara, intitulata:

„*Beleuchtung der dem hohen Abgeordnetenhaus in Pest überreichten Denkschrift der angeblich zum Königsboden gehörigen Gemeinden der sogenannten Filialstühle Székely und Talmatsch, wegen Regelung ihrer staatsrechtlichen Verhältnisse, von Wilhelm Brückner, Advocaten in Hermannstadt.*“

Sunt 9 cole in formatu de octavu mare.

Oplu acésta este indreptatu contra cererii Romaniloru din Scaunele filiali ale Saliscei si Talmaciului, de a fi primiti in municipiulu Sibiuului cu esercienea tuturor drepturiloru constituionale. Fiindu ca prin implinirea dreptei cereri a Romaniloru din acele comune, sasii ar deveni in minoritate la adunariile scaunale, acésti-a nu crutia nici ostenele, nici spese spre a-si sustiene suprematia si privilegiile si pe viitoru. Brosiura, mentionata, fiindu tiparita, cum spuseramu, si unguresce s'a impartitu intre deputatii dietei pestane pentru a-i castiga in partea sasésc'a. Fiindu acésta cauza de natura locale si forte complicata, fratii nostri din scamnulu Sibiuului, anume domnii Dri in dreptu nascuti in comunele romanedin scamnulu filialu alu Saliscei, cari prin urmare sciu bine tota starea lucrului — ar face mare serviciu, daca s'ar apuca se raspunda Dlu Brückner prin o alta brosiura, aducendu contradovedile necesarie, si infacisindu asi adeverulu in puritatea lui. Daca nu, ne tememu ca efectele brosiurei presinte vor fi in daun'a Romaniloru d'acolo.

De altumintre Romanii din scaunele Salisce si Talmaci se nu oréda multu in man'a libera a Ministeriului de astadi. Inca de-candulumea Ungurii si Sasii nu si-a scosu unii la altii ochii pentru causele romaniloru.

In fine nu potemu incheia acestu scurtu avisu, for'a constat'a minunat'a aparitiune contrasteca, ca — precandu Magiarii din respotéri vor a ne încorpora si cutropi, sasii se apera de noi cu

mani cu picioare. Dar aparitiunea si are aplicatiunea si motivulu seu pre naturalu, adeca pre naturale dupa firea si tendint'a ambeloru natiuni. Ele, si un'a si alt'a vor se ne stepanesca si folosésc'a pentru sine, dar — indata ce este vorb'a ca se fiu si noi cu ei intr'o casa si de o parte, ne respingu dela sine catu mai departe. Si optlu presinte ne dovedesce acésta forte bine.

Reporturi, scoita si multiamite publice, in caus'a Tofaleniloru.

Din parte competente ni se cere publicarea urmatorieloru, la cari atragemu atentiunea cetitoriloru desclinitu:

Tofalu in 1. Noemvre 1869.

Subscriisii nefericiteleviptime alene duratulu proprietariu B. Apor, care in timpul iernei ne-au lapadatu in drupulu tierii, cu animele in frunte, si cu ochii plini de lacreme aducemu cea mai ferbinte multiamita tuturor Domniloru cari in timpul suferintiei nostre si-au adusu aminte de noi si n'au intardiatu cu denariulu loru a scurge intru ajutorarea nostra.

Petre Moldovanu,
Jacobu Sabau,
Simeone Simeonu,
in numele comunei.

Osiorheiu in 3 noemvre.

Vinu a vi face prin acésta de scire, ca in caus'a nefericitorulu Tofaleni s'a formatu acésta unu comitetu speciale, carele va ave a primi si a impartii marimosele ajutoire, ce se vor trimite pe sem'a loru.

Membrii comitetulu sunt: d. comerciantu Dem. Fogarasi, presiedinte; d. negociatoriu Jos. Filipu, casatu; d. Part. Trombitatu, protop. gr. or.; d. Vas. Hosu, cooperatore gr. c.; d. Kovacs A. preatu ev. ref. si subscrisulu ca notariu.

Tramiterile au a fi adresate la numele dlui presiedinte.

In 1. Noemvre s'a facutu prin dlu dr. Ratiu si prin comitetu impartirea baniloru adunati pon' aci, despre ce s'a trimisu foiloru natiunali reporturi detiate. Sumele ce vor sosi dela 1. Noemvre se vor impartii in lun'a viitoria.

Multiamita ajutoiriloru este mare si aduncu sentita.

Nicol. Cordea,
notariulu comitetulu.

Osiorheiu in 1. Noemvre.

Ve rogamu cu tota stim'a, se aveti bunatate a ni deschide colonele pretiaiei Albine pentru urmatoriele:

Infacisindu-se astadi in mediloculu nostru neobositulu si multa prespitulu nostru barbaru natiunale dr. Ioane Ratiu, pentru ca prin medilocéle adunate pon' acuma se adina inusual in persoana dorerile; se sterga lacrimile celoru 28 de familie romane din Tofalu, cari, precum se scie, de siese septemani sunt scoose din casele loru, in drumulu tierii, de ne duratulu proprietariu h. Apor, — spre surprinderea nostra ne spusa, ni present'a resultatulu intiepteloru sale starentie, si care este: dela fratii de unu sange din Romania libera, 4000 lei noii, seu 200 napoleondori, ocolepte Romanului; dela dlu redactoru alu *Federatiunii* din Pesta 50 fl. dela d. V. Babesiu, coleptele Albinei, 71 fl. 70 cr.; dela d. advocatu Demianianu, 14 fl.; dela d. dr. Jós. Hodosiu a colecta din Zarandu de 42 fl.; anume; dela tramitatoriu 5 fl.; dela Sig. Borlea 5 fl.; Dem. Jonescu 1 fl.; A Francu 3 fl.; I. Motiu 2 fl. G. Secula 5 fl.; S. Borha 1 fl.; I. Francu 5 fl.; Teod. Popu 2 fl.; L. Piciu, Silv. Borha, G. Beovicu, Jul. Rusu, Dem. Popu, G. Candrea, Ales. Indrei, G. Danila, A. Ciaclani, N. Jancovicu, M. Toth, A. Moldovanu si G. Muntianu câte 1 fl.; dela d. redactoru alu *Gaz. Transilvaniei* Jac. Murasiu, ca colecta dela dnii canonici din Logosin 45 fl.; — Cu totulu dara 200 napoleondori si 222 fl. 70 cr. v. a. care suma in dia de astadi, in optulu Klein Samu, in presint'a comitetulu infantiatu pentru scopulu primirei si impartirei de ajutoire — se impartira in urmatoriu modu:

Fie-carei familie din cele amarete 28 s'a datu cate 7 napoleondori si cate 6 fl. v. a. Astfelu se impartii o suma de napoleondori 196 si de fl. 168, remanendu 4. nap. si 54 fl. 70 or. v. a.

Veduyiloru si veduveloru totu din acele 28 familie s'au impartitu, precum urmédia:

lui Sim. Georgie ca mai impovariatu cu familia, 4 nap. si 3 fl.; lui Moldovenu Craciunu, 10 fl.; — lui Simeonu Florea 10 fl.; — lui Nistoru Nicolae 10 fl.; veduei lui Georg. Stiopu 10 fl.; veduei lui Tataru Teod. 10 fl.; in fine omeniloru chiamati pentru a constat'a nrul familieloru si sufeteloru, 1 fl. 20 cr. v. a.

Prin urmare, totu capitalulu primitu pona in acésta dia prin d. dr. Ratiu, intru laud'a si onorea sa fia adeveritu, s'a impartitu nenorocitorulu in presint'a si cu consentiulu comitetulu, pon' la 50 cr. v. a. cari s'au admanatu Comitetulu.

Nic. Cordea m. p. Dim. Fogarasi m. p.
notariulu comitetulu. presied.

Torda, in 4 Noemvre 1869.

Frata Babesiu!

Vinu a-ti multiamit in numele Tofaleniloru pentru zelulu doveditu intru apearca causei loru ai adunarea de ajutoire pe sem'a loru.

Prebum se vede si din „*Albina*“ nr. 86 mi-ai tramist 164 fl. 20 cr. v. a. Din acésta suma am impartitu nenorocitorulu Tofaleni in 1. Noemvre 71 fl. 70 cr. precum ti va fi adeveritu si comitetulu infantiatu spte acestu scopu. Tramiterile mai tardie de 92 fl. 50 cr. le-am primitu in 2. Noem. si asta suma o vom transpune comitetulu din Osiorheiu, o data cu sumele pre cari le asteptu din Romania.

Miscati tote, ca se se reasumédia procesulu scandalosulu alu Tofaleniloru, ca se nu remana o péta atatu de cumplita pe justitia unguresca. Alu teu

Dr. Ratiu, m. p.

La acestea adaugemu din partea nostra: Dupa scoita sumata in nrulu 88 alu acestei foi, pona la esirea acelu numeru, adeca pona sambeta sera s'au adunatu la noi 279 fl. 50 cr. v. a.

Dintr' acésta, 164 fl. 20 cr. pre cum se vediu mai susu, am speditu amiculu nostru dr. Ratiu la Torda; restulu de 115 fl. 30 cr. v. a. lu spadarara in 7 a. a. catra dlu presiedinte ala Comitetulu ad hoc, Dem. Fogarasi la Osiorheiu; deapre ce la timpul seu vom produce adeverinta convenita; pentru ca in cause de bani tiquemu multu la regula si acuratetia. —

De atancea, si atuime de domineca incoce, ér mai sbisra colecte si bani, in numeru pre frumosu, dintre cari astadata potemu publica numai o mica parte, precum urmédia:

1. Din Chesintu, in Banatu, comit. Temisulu, ni se trimisa o colecta de 16 fl. 20 cr. ce a facutu pre sem'a bietiloru Tofaleni, bravulu invetiatoriu romanu E. Andrescu, si la care au contribuitu: Cas'a bisericéi 2 fl.; — Ioane Radnanciu, — E. Andrescu, invetiatoriu, — Teod. Mili, economu, — Dim. Mili economu, câte 1 fl.; — G. Reisz, adj. notariu, 50 cr.; — Ger. Filipu economu, si Sim. Atlasz, arendatoriu, câte 30 cr.; — Georg. Vitomiru, Nic. Floru, Tod. Groza, Tod. Milosavu, Mih. Davu, Georg. Berzovanu, economi, câte 20 cr.; — Il. Milosavu, Georg. Stoiu, Iova Davidu, V. Gvuri, Theisz Jacobu economi, câte 10 cr.; — scolarii prin V. Vitomiru 15 cr.; — pentru bucatele adunate si vendute s'au luat 7 fl. 50 cr. In totalu 16 fl. 45 cr. din cari subtragendu post'a 25 cr.; remane suma pusa mai susu.

(Ac'i insemnamu, ca acésta comuna are trei parochi, dintre cari nici pre unulu nu-lu gasimu intre contribuitori. Ei se n'aba indurare crestinesca?! — R. d.)

2. Din comun'a St. Miclosiul-miou, totu in Banatu si comit. Temisulu, dlu notariu V. Opreanu si cu dlu preatu gr. or. Dem. Perinu ni tramisera 28 fl. cu urmatori'a lista de contribuitori:

Dem. Perinu, Vas. Adamovicu, Ionu Stoicu, Aronu Iovinu, Vic. Opri, Ios. Mechler, Teod. Stinu, Teod. Dimitrieviciu, Teodosie Floru, Luca Strainu, Aronu Seculinu, si lad'a santéi bisericé, câte 1 fl.; — Laz. Florescu 2 fl.; — Pech János, Schuk János, Jos. Gresz, Luca Grodiavu, Nic. Constantinu, Fil. Perinu, Mart. Netter, Petra Militariu, Georg. Cioca, câte 50 cr.; — Stoia Perinu, Ar. Strainu, Cuzmanu Adamu, D. Putinu, Nic. Bugarinu, câte 40 cr.; — Georg. Bercea, 60 cr.; — S. Seculinu, M. Rancu, Sava Putinu, câte 30 cr.; — Vic. Putinu, Georg. Arsinu, S. Rancu, S. Opri, G. Rancu, D. Grosavu, S. Putinu, I. Strainu, G.

Iovinu, S. Simenu, Fr. Kirsch, T. Putinu, câte 20 cr; — Sotr. Murariu 15 cr; — A. Opru, 11 cr; — I. Iovinu, L. Crisianu, L. Nichinu, Ios. Putinu, câte 10 cr; — Val. Opreanu 2 fl. 94 cr.

3. Publicăm: Oradea-mare, 26 opt.

Pentru cei goli și despoiați de toate de ca- tra imbracatului în porfir și în visonu: pentru amaritii Totaleni trimitu aci din parte-mi 5 fl. v. a. I. Passie, protopopu.

Sum'a acestor liste este 16 fl. 20 cr. + 28 fl. + 5 = 49 fl. 20 cr. carea s'a înaintatu astadi catra d. presedinte alu Comitetului ad ho la M. Osiorheiu.

Cu acesta s'uma, face sum'a totale admni- strata pon' aci prin „Albina“ = 328 fl. 70 cr.

Totu în șirulu acestor a. și sub acesta ru- brica mai publicam cu placere urmator'a co- respundintia:

Aradu, 6. Noemvre

Onorabila Redactiune! Trista sorte a Totalenilor! a patrunsu sfindu inimile romani mei din fieruturile nostre. Acest a me indema a provoca publiculu romanu din partile aceste la contribuii marimose, punendu in circulare, cu ajutorulu zelosei inteligentie romane de prin diferite locuri, vro 60 de liste de subscrip- tione, dintre cari rentorhandu pana acum 27, re- sultatulu acestor a de 386 fl. 83 cr. v. a. sub datulu de astadi Yam transpusu, impreuna cu listele originali, Dlui Zacharia Botu la Sabiti, ca methbrulu incredintiatu spre primirea bani- loru din partea Comitetului pentru ajutara- roa Totaleniloru.

Deci alaturandu aci numele contributori- loru, rogu se bineroti a-i publica in colonele diariului Domniei Vostre. *)

Resultatulu listeloru ce vor se mi revina de aci inainte, asemenea voui ave onore a Vilu comunica.

Ioane Popoviciu Desseanu.

Asemenea Apelu si mesura, si cu asemenea frumosu rezultatu a pusu din Temisiora in lucrare dlu prof. G. Cracinescu, precum se va ve- de in nrii viitori ai foii nostre.

Red.

Espositiunea din Oravitia in Carasiu.

Espositiunea s'a deschisu inca in 10 aug. si s'a inchisu in 15 sept. a. n. c. — Am credintu ca se va afla cineva carele mai la timpu va scrie ceva despre resultatulu espositiunei, dar fiindu ca nu s'a intemplat, aflu de lipsa si acuma tar- diu de a scrie despre participarea romaniloru. (Dieu, bine faci; la noi, ce potemu face — fia- carele, — intru interesulu national, se facemu indata, — si — va fi facutu. Red.)

In grup'a I.

Tieseture, pamuca, si imbracaminte.

Din Oravitia: de la 1) Constantiu Fo- metescu unu cojocu; 2) Mihaiu Fometescu co- jocu scurtu si alte pei; 3) Petru Balanu straitie 4) Atanasiu Stepanu imbracaminte nationale; 5) Mihaiu Stoianoviciu peptariu blanitu.

Din Ciclova Romana, de la Vasiliu Juman- ca peptariu nationalu.

Brosteni: de la Isacu Iancoviciu, panza de canepa.

In grup'a II.

Produce si manufacture de metalu, feru si lemnu.

Din Oravitia: de la Const. Patesianu, o forma de coptu de arma; de la Iacobi Boto- siu unu vasu fora cercuri.

In grup'a III.

Pei, manufacture de pele, funaria etc.

De la Romani nemicu!

In grup'a IV.

Mobile si alte lucruri de casa.

Din Maidanu: de la Alisandru Philipo- viciu doue covore de lana. Din Oravitia: de la Carolina Nediciu covoru de patu; de la Mi- haiu Nafiru unu covoru lungu.

*) Credemu ca va fi bine se asociaim dispotiunea onorabilulu comiteta ad hoc, pentru ca se nu publicam dora totu acele liste in doue parti. Pona atuncea dicemul Onore fratiloru din partile Aradului: Red.

In grup'a V.

Nutriminte si beutire.

Din Oravitia; de la Alessandru Munteanu vinuri albe. Din Brosteni de la Isacu Iancovi- ciu rachia.

In grup'a VI.

Industria de arte etc.

De la Isacu Balia din Brosteni o cruce scobita in lemnu (forte frumoasa); de la Caroli- na Stepanu una corfa de pome; de la Maria Ste- panu din Oravitia, broditura in table de carte pentru rugatiuni. De la Maria Lesa chitiele (opregu.)

In grup'a VII.

Obiecte chemice, metalurgice, minerale etc. — in grup'a VIII. materiale de ziditu; — in grup'a IX. aparate, masine etc; in grupele aceste trei, nemica de la romani!

In grup'a X.

Produce de economiu si paduraria.

De la Iosifu Novatu inventariu din Ora- vitia, cere si miere de mai multe feluri.

S'a veditu inca mai multe camei feme- esoi brodate din mai multe prejuri romane, lucrate forte mandru, — si inca unu modelu in miniatura pentru asediarea lemnelu de a face carbuni.

Preste totu espositiunea a corespunsu acceptarii publicului, luandu in consideratiune ca a fostu numai pentru prejuru, si ca e cea d'an- teiu, mai departe ca in Ungaria industria inca nu e in flore. Mai mare contingentu de obiecte a datu societatea drumulu de feru, mai mica, romanii.

Desi romanii stau de totu reu cu indu- stria lor, totusi potea tramite mai multe obiecte, la espositiune, inse de o parte n'a fostu destui dirigatori cari se-i instrucea despre espositiune de alta, si ei sunt tari de capu, pentru ca am veditu, si eu obiecte ce ar fi meritatu a fi es- pusu, inse — la tota indemnarea mea — nu s'au espusu.

Ar fi trebuitu se ascundu rusinea acesta nationala de la espositiunea de aici, inse ca se nu fie spre inveti si indemn, ca se ni vedemu smintele si se pricepem ca fora industria roma- nemu seraci si neculti, — am aflatu de lipsa a scrie acesta pentru cunoscintia nostra.

Varietati.

— „Unu amicu alu adeverului,“ se dice ca din Brasovu, publicat in „Telegrafulu Rom.“ nrii 81, 82, 83 si 84, unu articulu, intinsu nu mai pucinu decatu pe 20 colone, cu scopu, pre- cum se vede, de a combate si dlui cele publicate in ar. 69 alu Albinei, sub titlu „Carti scolastice.“ E unu articulu singularu acesta. Se vedeti logica, sa vedeti cunoscintia de cauza, sa vedeti caracteru iubitoriu de adaveru in elu!

Se cere negresitu ceva pacientia pentru ide a-lu pute ceti totu; dar se platesce a-lu ceti; caci, cum d'aserantu, e unu ce singularu in felulu seu. Din acelu articulu se pote vede si ce omeni, cu ce maniere si cu ce principie se gasescu si se pnu de la discute cestuni de cele mai grele, mai serose si mai flagrante din vietia nostra spiritalu. Noa ni pare forte reu, ca intre cei ce sunt de opinioni diverse de ale nostre, nu se gasescu omeni mai competenti de a sustine discutiunea, si se concrede acesta unor omeni, cari mai la totu cuventulu vedescu pot'a de in- sinuatiune, pietate falsa si in cele din urma si neconoscintia de cauza. A continuu discuti- nea cestuniloru, celoru mai grave cu nat-felu de omeni, ar fi, dupa noi, unu lucru de prisosu. Noi de astadata trbuie se ne multumim de a fi notificatu pentru publiculu nostru esirea a- celui respnsu necalificabilu. Incatu pentru cestiuca cartiloru scolastice acea, a fostu dis- cusa in multe conferintie invetiatorescu, totu ca si in jurnalulu nostru, si se va discute, speramu si in viitoriu, cu atatu mai vertosu, caci speramu in progress si intru invingerea adeverului preste tote uneltirile.

(+) Tributulu publicu. Subsemnatulu si-tine de sacra detorintia, a aduce tributulu de re- cunoscintia si profunda multumita maruimo- sului si multa venerabilulu seu inchiesu si protectoru Georgie Ciuparca, parochu gr. or. din Campulungulu rom. pentru ajutorintia materiala, ce o heredesce si a heredit'e si in

aniii trecuti unu orfanu romanu, spre conti- nuarea studiiloru sale gimnasiale. Suceava in 2 Noemvre 1869. Alisandru Voividca, stud. de cl. a VII gimnasiale.

(Necrologu.) In Cetea, comit. Albei infer. d. Transilvania, (Care locu noi in nru 87 alu acestei foi, din gresielu-lu d'aserantu a fi in comit. Aradului. Red.) se inmormenta in di- tele trecute celu mai batrenu locuitoriu Ioane Ursu, reposatu in etate de 110 ani, despre ca- rele ni se scrie ca — nuntai o data a fostu bol- navu in tota vietia sa si n'a incetatu a lucra cu manele pona n cele din urma ore ale vie- tiei. Locuitoriu cu toti i dieu si prin acesta foia: „Se-i fa tierin'a ustora!“

(+) Imperates'a pe magariu. Corespun- dinte specialu alui „Pester Lloyd“ din Cairo scrie ca imperates'a Franciloru Eugenia a cercetatu accompaniata de viceregele Egiptu- lui si ministrii acestuia, acelu memorabile ar- bore din Abassiah, sub a carui umbra, dice legend'a, car fi odihnitu maic'a lui Ddieu cu prunculu Cristosu in bratie pe timpulu candu fugise la Egiptu. La reintorcere din escur- siunea acesta, Imperatesei Franciloru, din bizararia sau bigoterie? — nu se pote scrie caci ea de ambele este inspirata, avu placerea d'a se decide, se face calca la Cairo in- deretru mai bine pre spatele unu asinu, de- catu in comod'a si eleganta carutia a Vicere- gelui; acestuia deci inca nu-i ramas alta, de- catu a urma esemplulu ospelui, si a se treca si elu pre asinu; se intiege ca totu asemenea fecera apoi si ministrii lui, si asi se intempla ca ser'a locuitorii din Cairo avura memorabi- lulu spectacolu da vede pre imperates'a, pre- tnu rege si cu ministrii si suit'a loru intrandu in cetate si trecendu la palatu — toti calare pre magari.

AMICULU POPORULUI.

A esitu de sub tipariu dilelele aceste Calindariulu „Amiculu poporulu“ pe 1870 de V. Romanu, si contine: Continuarea istoriei Ardealulu, Con- tinuarea inventarielu agronomicu, — Magia si magii (de Dr. Marienescu), — Biserica si scol'a romana din Lipova, cu ilustratiune, — Calindariulu preste totu si in deoseb'i la noi, (de Dr. Marienescu), — Turnu-rosiu, cu ilustratiune, — Dacu fumamu tutunu, se-lu scimu si cultivu (de prof. Busitia), — ce-a patitu saneta- tea pe pamentu, — Gasce cretie, cu ilustratiune, — Populatiunea monarchiei austriace dupa nationalitati, — Doue documente antice romane, — Omenii grasi si slabi, — Poesii, varietati etc. cu mai multe alte ilustratiuni.

Pentru procurarea acestui calinda- riu doritorii vor bine voi a s'adresa: „Catra Tipograf'a S. Filtsch (W. Kraft) in Sibiu.“

Pretulu unu esemplariu 50 cr. v. a., tramisu francatu prin posta 56 cr.

La cumperari mai mari, pre langa respunderea baniloru indata, se da ur- matoriulu scadiementu (rabatu):

100 esemplarie costa numai 35 fl., adica scadiementu de 30%.

50 esemplarie costa numai 18 fl 50 cr. adica scadiementu de 25%.

25 esemplarie costa numai 10 fl. adica scadiementu de 20%.

10 esemplarie costa numai 4 fl 50 cr. adica scadiementu de 10%.

Locu deschisu.

Apelandu la sentiuulu nostru de dreptate, dlu M. Besanu ne roga a-i publica urmatoarele sire la cele ce se cuprindu in Nr. 87. alu Albi- nei despre Caransebesiu si cele 14 comune din granita militara:

Lugosiu, 6 noemvre 1869.

„Easinuarile corespundintelui, ca si candu „motiunea mea ar fi urmatu la unu mandatu mai innaltu,“ si ca eu „in afaceri antinationali asi fi purusea gal'a d'a primi si jocd rolele pre- scrie,“ — la respingu cu tota demnitatea; si pana candu corespundintele asertiunile sale nu le va dovedi — pana atuncea le privescu si

deciaru in publicu de calumnie. *) Eu i dau sa- tisfactiune deplina, cum densulu potfesea pe ca- lea publica, ori pe cea privata.

Alteum daca Onorabil'a Redactiune mi va permite, voui tracta catu mai curundu in „Al- bina“ despre „Caransebesiu si cele 14 Comune din granita militara,“ ca asi si onor. publicu cetitoriu se fie in curatu cu sine despre cestiu- nea pertractata in congregatiunea Comitatulu Catasiu.

Michaile Besanu.

Respnsulu nostru la apelulu ce ni se face este: ca nici o data n'am inchisu colonele foii nostre celoru ce au venit se apere intren- sele adeverulu si — interesele nationalitatei ro- mane. Deci fia convinsu si stimabilulu d. Be- sanu, ca ori candu ni va veni pentru acestu scopu, va fi bine primitu. Red.

Cursurile la bursa de Viena.

(Dupa incintierea telegrafica din 10 Noemvre.

Imprum. de statu convertatu cu 5 %, 59.50. Imprum. nationalu 68.75. Actiunile de creditu, 224.25; — sortiurile din 1860: 93; — sortiurile din 1864: 115. — Oblegatiunile de- sarcojarii de pamentu, cele ung. 79.50; ba- naticu 78.50; transilv. 75; bucoviu 73.50 argintulu 122.50, galbenii 5.85; napole- onii 9.91.

Concursu.

Pe statiunea docentala din Calacea, indiestrata cu emolumintele anuali; 126 fl., in bani, 2 jugere de aratura, 60 chible de gran, 100 puncti de clisa, 80 puncti de sare, 25 puncti de lumini, 4 orgii de lem- ne, si 8 orgii de paie, (din cari are a se incaldi si scol'a,) — si cortelu liberu cu o gradina de 3/4 de jugu, — se deschide Concursu pana in 4. Septemani dela an- teia publicatiune in Albina, pana candu deci toti cei ce dorescu a reflecta la acestu postu, se-si tramita recursurile in- diestrate cu documintele prescise, catra districtualulu dnu Protopresbiteru alu Timisioarei.

Comitetulu parochialu din

(2-3)

Calacea.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de inveti- atoriu, devenitu vacantu la scol'a romana confesionalu gr. or. din Maciov'a, proto- popiatulu Caransebesiulu, comit. Cara- siulu se publica concursu pon' in trei septemani dela prim'a publicare in acesta foia. Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. in bani gat'a, lemne 12 orgii, 3 jugere de livada, jugeru gradina si cortelu na- turalu.

Doritorii de a ocupa postulu acest'a se-si adreseza suplicele cu documintele re- cerute catra Comitetulu bisericescu din comun'a Maciov'a per Lugosiu, post'a ultima Zsidovar, si in catu li-ar fi cu po- tintia, se se presente si in persoana in comuna.

Maciov'a in opt. 1869.

(3-3)

Comitetulu Parochialu.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA.“

Incependu-se patrariulu alu IV. cu 1 octobre v. se deschide prenumeratiune nous, cu condi- tiunile, ce se vedu in fruntea foii.

Banii de prenumeratiune au se se trimita la adres'a: Redactiunei „Albina“ in Pesta, Al- tepostgasee Nr. 1.

*) Pentru a scorta vorb'a, era prebine se spun din capulu loculu: cum se dovedesca? Caci — pare-ni se — aparitiunile publice nu le primescu de dovedi. — Acesta observatiune fora preocupu pre dlu corespun- dinte alu nostru. Red.